

Andrzej Bursztyński
Akademia Marynarki Wojennej

**ROLA I ZADANIA
WOJSKOWEGO ODDZIAŁU GOSPODARCZEGO
W SYSTEMIE ZABEZPIECZENIA
LOGISTYCZNEGO MARYNARKI WOJENNEJ RP**

STRESZCZENIE

Nowa koncepcja zabezpieczenia logistycznego jednostek wojskowych wiąże się z koniecznością sformowania dużych stacjonarnych jednostek logistycznych, które miałyby zastąpić rozproszone na różnych szczeblach dowodzenia elementy logistyki. Przykładem takich jednostek są wojskowe oddziały gospodarcze, których działalność ma umożliwić oddzielenie w jednostkach wojskowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych.

Słowa kluczowe:

logistyka, zabezpieczenie logistyczne, zaopatrywanie, usługi logistyczne, wojskowy oddział gospodarczy.

WSTĘP

Siły Zbrojne po 1989 roku znalazły się w nowym otoczeniu, zarówno politycznym, jak i gospodarczym. Zachodzące w Polsce przemiany, szczególnie uryn-kowanie gospodarki, wymusiły szereg zmian w strukturach Sił Zbrojnych RP, w tym zmiany w systemie logistycznym.

Opracowano nową koncepcję funkcjonowania systemu logistycznego opartą na nowo sformowanych stacjonarnych jednostkach logistycznych, których zadaniem jest zastąpienie rozproszonych na różnych szczeblach dowodzenia elementów logistyki. Kolejnym etapem zmian w systemie logistycznym Sił Zbrojnych jest wdrożenie pilotażowego programu oddzielenia w jednostkach wojskowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych. Właśnie w tym celu utworzono wojskowe oddziały gospodarcze, które realizują zadania zabezpieczenia logistycznego i finansowego na rzecz jednostek wojskowych wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych w jednym lub kilku garnizonach.

ZADANIA WOJSKOWYCH ODDZIAŁÓW GOSPODARCZYCH

Wojskowy oddział gospodarczy jest stacjonarną jednostką logistyczną przeznaczoną do realizacji zabezpieczenia finansowego i logistycznego jednostek i instytucji stacjonujących w garnizonach oraz biorących udział w szkoleniu poligonowym w swoim rejonie odpowiedzialności, w zakresie określonym w decyzji nr 503/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 grudnia 2006 roku w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych¹.

Podstawowymi aktami prawnymi, które określają zasady utworzenia oraz funkcjonowania wojskowych oddziałów gospodarczych, są:

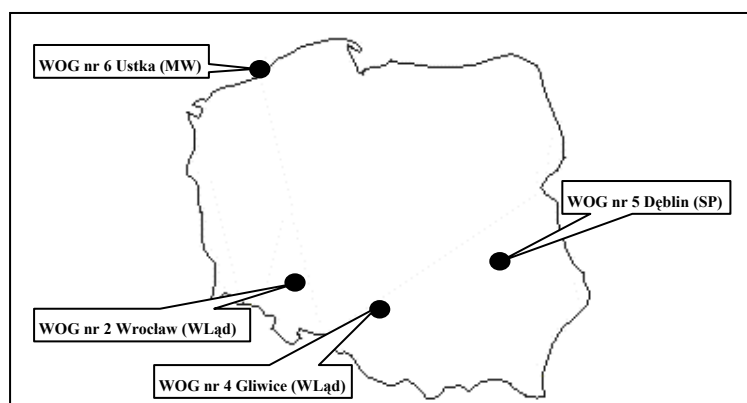
1. Decyzja nr 503/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych, DzU MON, Nr 22 z 2006 r., poz. 293.
2. Decyzja nr 46/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 stycznia 2007 r. w sprawie określenia funkcji gestorów i centralnych organów logistycznych uzbrojenia i sprzętu wojskowego w resorcie obrony narodowej, DzU MON, Nr 3 z 2007 r., poz. 36.
3. Decyzja nr 49/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 lutego 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie określenia funkcji gestorów i centralnych organów logistycznych uzbrojenia i sprzętu wojskowego w resorcie obrony narodowej, DzU MON, Nr 3 z dnia 12 marca 2008 r., poz. 16.
4. Rozkaz nr 93/Log.-P4 szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych.
5. Rozkaz nr 907/Log./P4 szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 31 lipca 2007 r. zmieniający rozkaz w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno szkoleniowych.

---

¹ Decyzja nr 503/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych, DzU MON, Nr 22 z 2006 r., poz. 293 z późn. zm.

Głównym zadaniem WOG będzie kompleksowe zabezpieczenie finansowe i logistyczne jednostek wojskowych wszystkich rodzajów wojsk na terenie całego kraju. Zgodnie z decyzją ministra obrony narodowej z dniem 1 stycznia 2008 roku sformowane zostały cztery wojskowe oddziały gospodarcze zlokalizowane w czterech miastach: Wrocławiu, Gliwicach, Dęblinie i Ustce, które rozpoczęły działalność w ramach programu pilotażowego. Jednostki te w systemie dowodzenia zostały umiejscowione w pionie zabezpieczenia.

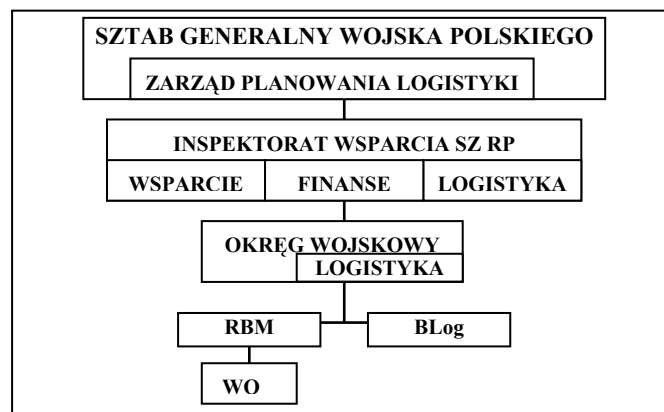
Początkowo programem pilotażowym miały być objęte wytypowane jednostki stacjonujące w dziewięciu zasadniczych garnizonach: Wędrzynie, Międzyrzeczu, Wrocławiu, Bielsko-Białej, Gliwicach, Dęblinie, Dęblinie Twierdzy, Ustce, Wicku Morskim oraz w pobliskich garnizonach. W efekcie programem objętych zostało sześć garnizonów zasadniczych oraz garnizony pobliskie, a sam program pilotażowy realizowany jest w czterech wojskowych oddziałach gospodarczych: WOG nr 2 WLąd — Wrocław, WOG nr 4 WLąd — Gliwice, WOG nr 5 SP — Dęblin oraz WOG nr 6 MW — Ustka. Dyslokację WOG sformowanych w ramach programu pilotażowego przedstawia rysunek 1.

Rys. 1. Dyslokacja wojskowych oddziałów gospodarczych sformowanych w ramach programu pilotażowego

Zgodnie z koncepcją restrukturyzacji systemu logistycznego wojskowe oddziały gospodarcze z dniem 1 października 2007 roku stały się dysponentami środków budżetowych trzeciego stopnia, a z dniem 1 stycznia 2008 roku oddziałami gospodarczymi we wszystkich działach zaopatrzenia dla jednostek wojskowych, które zostały im przydzielone na zaopatrzenie zgodnie z planami przydziałów gospodarczych.

Docelowo WOG podporządkowane mają być Rejonowym Bazom Materiałowym (RBM). Jednocześnie biorąc pod uwagę fakt, iż zarówno RBM, jak i WOG są dysponentami środków budżetowych III stopnia, opracowano propozycję rozdzielania kompetencji tych jednostek w zakresie realizacji zakupów zdecentralizowanych. Umieszczenie WOG w systemie dowodzenia SZ RP przedstawia rysunek 2.

Rys. 2. Umieszczenie WOG w systemie dowodzenia SZ RP

Źródło: *Koncepcja oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych*, Sztab Generalny WP, Warszawa 2006.

Zgodnie z opracowaną koncepcją wojskowe oddziały gospodarcze realizować mają zakupy: środków bhp i czystości, materiałów eksploatacyjnych do sprzętu biurowego i powszechnego użytku, niektórych materiałów eksploatacyjnych i części do zabezpieczenia drobnych napraw sprzętu technicznego, drobnego sprzętu i wyposażenia stacjonarnych warsztatów i punktów naprawy w garnizonie, niektórych środków do zabezpieczenia działalności bieżącej ambulatoriów, a także wybranych usług outsourcingowych². W zakresie możliwych do realizacji obszarów outsourcingu wymienić należy:

- obsługę wojska;
- serwis sprzętu;
- usługi medyczne;
- wyżywienie;
- zabezpieczenie transportu osobowego;

² *Koncepcja oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych*, Sztab Generalny WP, Warszawa 2006, s. 12.

- zaopatrywanie w paliwa;
- dostarczanie mediów;
- ochronę obiektów;
- obsługę prawną;
- sprzątanie i utrzymanie koszar.

Wojskowe oddziały gospodarcze w swoich strefach odpowiedzialności realizują zadania związane z planowaniem i finansowaniem potrzeb oraz świadczeniem usług na rzecz jednostek wojskowych podległych organizacyjnie dowództwom rodzajów Sił Zbrojnych, dowództwu garnizonu Warszawa oraz Komendzie Głównej Żandarmerii Wojskowej. Zakres odpowiedzialności WOG obejmuje również prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej oraz prowadzenie gospodarki materiałowo-technicznej³.

WOG jako podstawowe ogniwo w stacjonarnym systemie kompleksowego zabezpieczenia wojsk realizuje zadania w zakresie⁴:

- utrzymania gotowości bojowej i mobilizacyjnej (wyłącznie dla wojskowego oddziału gospodarczego i jednostek nowo formowanych);
- zabezpieczenia materiałowego;
- zabezpieczenia technicznego;
- zabezpieczenia medycznego;
- zabezpieczenia finansowego (wraz z realizacją zamówień publicznych);
- infrastruktury wraz z zabezpieczeniem ppoż.;
- zabezpieczenia geograficznego i hydrometeorologicznego;
- zabezpieczenia sprzętu łączności i informatyki;
- ochrony i obrony obiektów;
- obsługi administracyjno-biurowej;
- zabezpieczenia obiektów szkoleniowych oraz kulturalno-oświatowych;
- bezpieczeństwa i higieny pracy;
- zadań wynikających z obowiązków państwa gospodarza (HNS);
- współpracy z instytucjami i środowiskami cywilnymi;
- obsługi rodzin;

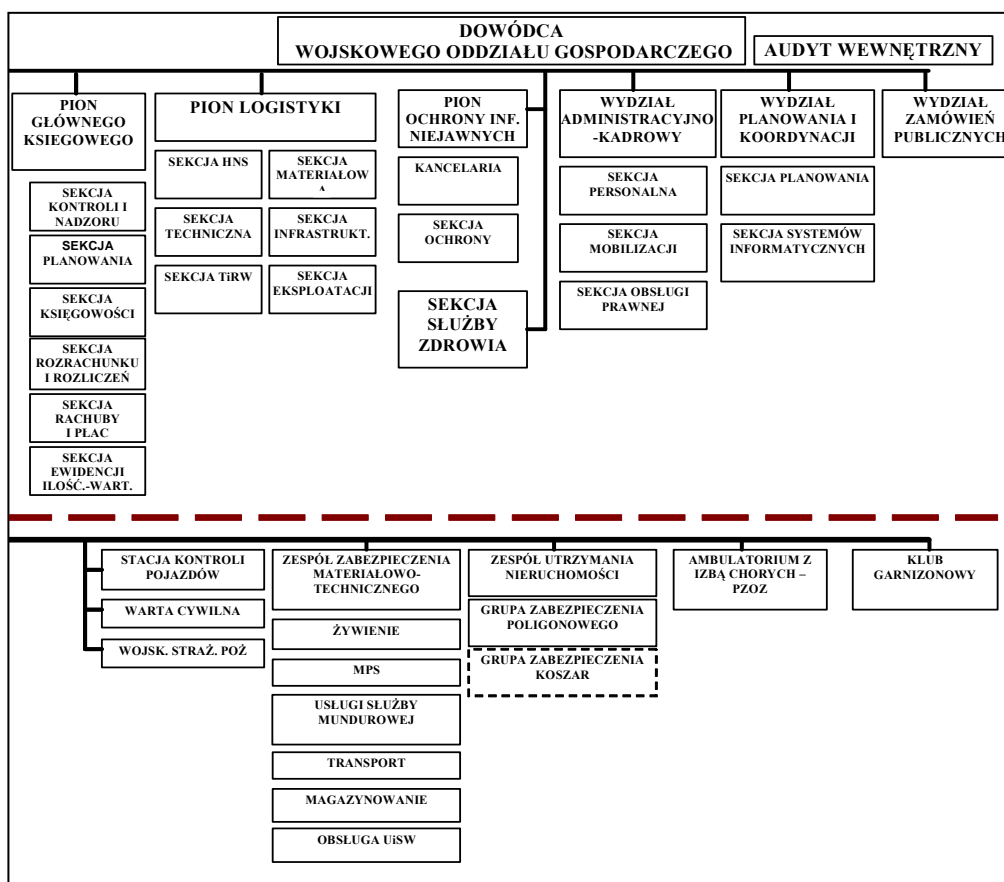
---

³ Opracowanie własne na podstawie: SG WP Zarząd Planowania Logistyki, *Podział kompetencji i zadań pomiędzy Wojskowymi Oddziałami Gospodarczymi i jednostkami wojskowymi uczestniczącymi w programie pilotażowym oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych*, Warszawa 2008, s. 4.

⁴ Decyzja nr 503/MON Ministra Obrony Narodowej w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych, DzU MON z 2006 r., Nr 22, poz. 293.

- zabezpieczenia działalności duszpasterstwa wojskowego;
- zabezpieczenia transportowego jednostek wojskowych;
- obsługi prawnej;
- zabezpieczenia logistycznego jednostek łączności stacjonarnej w garnizonach.

Struktury organizacyjne WOG są zróżnicowane i dostosowane do specyfiki garnizonu, stacjonarnej infrastruktury logistycznej, dyslokacji jednostek oraz charakteru zabezpieczanych jednostek wojskowych. Obsada personalna w WOG opiera się przede wszystkim na pracownikach cywilnych wojska, natomiast stanowiska kierownicze, dowódcy, jego zastępcy oraz szefów niektórych pionów, są obsadzone żołnierzami zawodowymi. Ogólną strukturę WOG przedstawia rysunek 3.

Rys. 3. Proponowana struktura wojskowego oddziału gospodarczego (wariant)

Źródło: J. Witek, *Zmiany struktury organizacyjnej logistyki Marynarki Wojennej w latach 2006–2009, praca studyjna, AMW, Gdynia 2008, s. 63.*

Docelowym rezultatem utworzenia specjalistycznych jednostek WOG ma być oddzielenie w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych. Niezwykle istotnym rezultatem wdrożenia nowych struktur ma być uporządkowanie systemu bieżącego zabezpieczenia wojsk na szczeblu taktycznym. Zakłada się, że wprowadzenie WOG zapewni zrationalizowanie wykorzystania potencjału logistycznego, prowadząc do poprawienia jakości świadczonych usług, szczególnie przez profesjonalizację. W rezultacie funkcjonowanie WOG w systemie logistycznym SZ RP ma pozwolić na uzyskanie oszczędności przez ograniczenie kosztów obsługi finansowo-logistycznej jednostek wojskowych. W tym systemie dowódca jednostki wojskowej odpowiedzialny będzie głównie za utrzymanie zdolności bojowej, zdolności do generowania własnych potrzeb oraz zachowanie zdolności logistycznych zgodnie z operacyjnym rozwinięciem jednostki.

STRUKTURA ORAZ ZADANIA 6. WOJSKOWEGO ODDZIAŁU GOSPODARCZEGO Z SIEDZIBĄ W USTCE

Zmiany w strukturach logistyki Sił Zbrojnych nie ominęły również Marynarki Wojennej. Zgodnie z rozkazem dowódcy Marynarki Wojennej nr 17/Org./N1 z dnia 10.02.2007 r. w sprawie sformowania 6. Wojskowego Oddziału Gospodarczego w Ustce przystąpiono do wdrażania w MW RP pilotażowego programu oddzielenia w jednostkach wojskowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych.

Celem powstania 6. WOG z siedzibą w Ustce jest realizacja zadań z obszaru gospodarczo-finansowego zabezpieczenia jednostek w garnizonie Ustka i Wicko Morskie. W ramach programu pilotażowego na zaopatrzenie 6. WOG w Ustce przydzielono⁵:

- węzeł teleinformatyczny Ustka;
- parafię wojskową Ustka;
- placówkę Żandarmerii Wojskowej Ustka;
- 9. Dywizjon Przeciwlotniczy;
- Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej;
- Szkołę Podoficerską Marynarki Wojennej;
- Centrum Poligonowe Sił Powietrznych;
- jednostki nowo formowane.

---

⁵ J. Witek, *Zmiany struktury organizacyjnej logistyki Marynarki Wojennej w latach 2006–2009*, praca studyjna, AMW, Gdynia 2008, s. 65.

Po zakończeniu tego programu dodatkowo w zakres obowiązków 6. WOG wejdzie zabezpieczenie jednostek w garnizonach Słupsk i Rędzikowo.

W ramach tworzenia struktury nowej jednostki rozformowano i włączono w struktury WOG: Wojskową Administrację nr 2 Ustka, Wojskową Administrację nr 1 Ustka, Składnicę Marynarki Wojennej, Klub Garnizonowy Ustka, oraz Komenda Garnizonu Ustka. Zabezpieczenie materiałowe przydzielonych na zaopatrzenie jednostek wojskowych, zgodnie z założeniami, realizowane ma być przy wykorzystaniu mienia pozyskanego podczas przejmowania rozformowywanych jednostek Marynarki Wojennej i Sił Powietrznych oraz środków bojowych i materiałowych pozyskiwanych z zasobów Inspektoratu Wsparcia.

Do głównych zadań 6. WOG realizowanych w czasie pokoju w celu kompleksowego zabezpieczenia przydzielonych na zaopatrzenie jednostek należy:

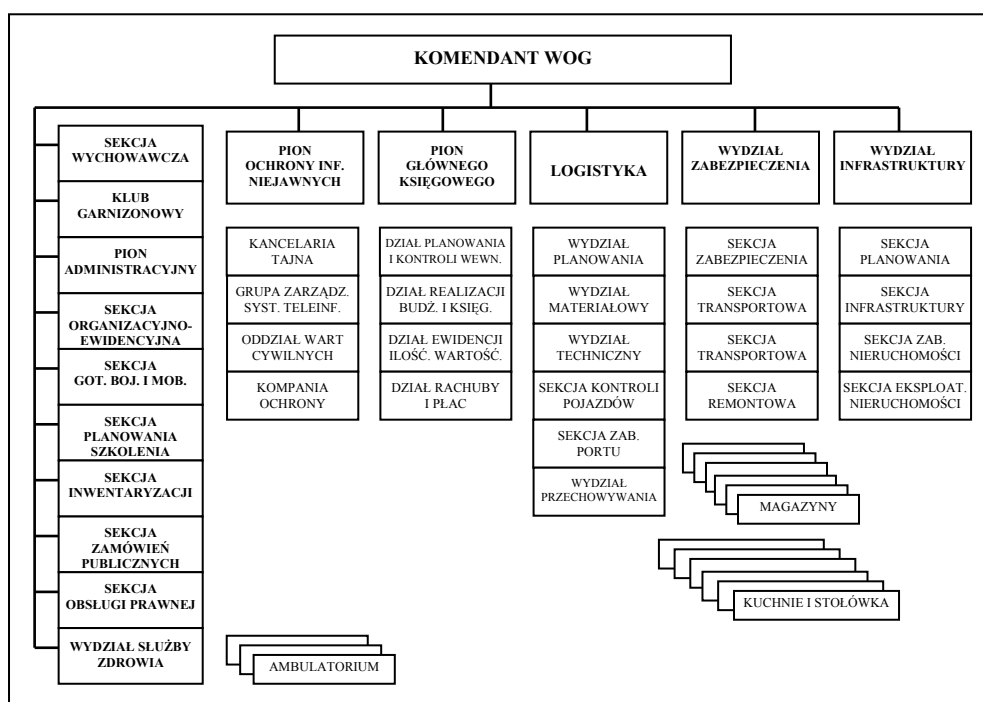
1. Zapewnienie obsługi logistycznej, finansowej, medycznej oraz koordynowanie przedsięwzięć związanych z fizyczną ochroną, a także świadczenie usług gospodarczo-bytowych dla jednostek i instytucji przydzielonych na zaopatrzenie.
2. Planowanie i realizacja zamierzeń w zakresie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej oraz zabezpieczenie potrzeb mobilizacyjnych i wojennych w zakresie uzbrojenia i sprzętu wojskowego, środków bojowych i materiałowych.
3. Realizacja zadań w zakresie gospodarowania nieruchomościami.
4. Organizowanie funkcjonowania magazynów, utrzymywanie zapasów wojennych i użytku bieżącego oraz depozytów środków zaopatrzenia, przechowywanie i utrzymywanie środków zaopatrzenia oraz przeprowadzanie zabiegów konserwacyjnych UiSW.
5. W zakresie działalności planistycznej:
  - planowanie potrzeb oraz zgłaszanie ich dysponentom środków materiałowych;
  - planowanie zakupów w systemie zdecentralizowanym;
  - sporządzanie planów zaopatrywania i rozdzielników środków materiałowych;
  - opracowywanie planów rotacji środków zaopatrzenia oraz wykazów sprzętu i środków podlegających przekazaniu do Agencji Mienia Wojskowego na podstawie prowadzonych klasyfikacji i wybrakowań.
6. W zakresie pozyskiwania środków zaopatrzenia:
  - prowadzenie procedur przetargowych w zakresie zakupów decentralnych zgodnie z planami rzeczowo-finansowymi oraz przydzielonymi środkami;
  - realizacja zakupów;
  - składanie zamówień w zakresie zapotrzebowań do dostawców zgodnie z ustaleniami dysponentów środków zaopatrzenia.

7. W zakresie prowadzenia ewidencji i sprawozdawczości:

- prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej przechowywanych środków zaopatrzenia;
- opracowywanie okresowych sprawozdań o stanie i obrocie środkami zaopatrzenia;
- okresowe porównywanie stanów ewidencyjnych oraz wykonywanie dokumentów korygujących stany jakościowe i ilościowe przechowywanych środków zaopatrzenia.

Działalnością 6. Wojskowego Oddziału Gospodarczego kieruje komendant dowódca, któremu rozkazy wydaje szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych. Nadzór służbowy nad działalnością 6. WOG sprawuje szef Logistyki Inspektoratu Wsparcia, natomiast nadzór funkcjonalny nad działalnością poszczególnych komórek sprawują szefowie wewnętrznych komórek Inspektoratu zgodnie z przydzielonymi kompetencjami. Strukturę organizacyjną 6. Wojskowego Oddziału Gospodarczego z siedzibą w Ustce przedstawia rysunek 4.

Rys. 4. Struktura organizacyjna 6. Wojskowego Oddziału Gospodarczego z siedzibą w Ustce (wariant)

Źródło: R. Prokopiuk, *Zadania i celowość powstania 6 WOG — Ustka, praca studyjna, AMW, Gdynia 2007, załącznik 1.*

Najważniejsze zadania związane z realizacją procesu zabezpieczenia logistycznego jednostek przydzielonych na zaopatrzenie realizowane są przez pion logistyki. Komórkami wewnętrznymi 6. WOG podległymi szefowi Logistyki są⁶:

1. Wydział Planowania — przeznaczony do planowania i realizowania procesu zabezpieczenia logistycznego, koordynuje działalność pozostałych komórek pionu Logistyki oraz wypracowuje koncepcje zabezpieczenia logistycznego WOG.
2. Wydział Materiałowy — realizuje zadania związane z zabezpieczeniem materiałowym zaopatrywanych jednostek, gospodarką, zapasami środków materiałowych, ich utrzymaniem, rotacją i konserwacją oraz odpowiada za nadzór nad organizacją procesu zaopatrzenia, zaopatrzeniem żywieniowym, mundurowym i indywidualnym żołnierzy, a także za nadzór nad zaopatrywaniem pododdziałów i prawidłowym zużyciem środków materiałowych.
3. Wydział Techniczny — realizuje zadania związane z organizowaniem i realizacją procesu zabezpieczenia technicznego, właściwą eksploatacją UiSW, przestrzeganiem norm eksploatacyjnych i reżimów technologicznych podczas realizacji napraw i obsługi technicznego oraz racjonalnym zużyciem środków bojowych, materiałowych i części zamiennych.
4. Sekcja Zabezpieczenia Portu — realizuje zadania związane z utrzymaniem w pełnej sprawności technicznej obiektów i sprzętu inżynieryjno-portowego oraz zabezpieczeniem postoju okrętów w porcie Ustka.
5. Wydział Przechowywania — organizuje i realizuje proces gromadzenia, przechowywania, wydawania i dowozu środków bojowych i materiałowych w działach broni podwodnej, mundurowym i żywnościowym, stanowiących zapasy MW.

Przedstawiona struktura organizacyjna 6. Wojskowego Oddziału Gospodarczego powinna zapewnić właściwą realizację procesu zabezpieczenia logistycznego przydzielonych na zaopatrzenie 19 jednostek wojskowych, organizacyjnie podporządkowanych trzem różnym rodzajom Sił Zbrojnych. Wymusza to znajomość przepisów oraz realizacji procesu zaopatrywania według różnych przepisów specyficznych dla każdego rodzaju Sił Zbrojnych.

---

⁶ Opracowanie własne na podstawie: R. Prokopiuk, *Zadania i celowość powstania 6 WOG — Ustka*, praca studyjna, AMW, Gdynia 2007, s. 22–30.

ZAKOŃCZENIE

W nowej strukturze logistyki Sił Zbrojnych połączony i zintegrowany zadaniowo stacjonarny system logistyczny realizować będzie proces kompleksowego zabezpieczenia logistycznego wszystkich sił i jednostek wojskowych w danym rejonie, niezależnie od ich przynależności organizacyjnej. Tak zorganizowany proces zabezpieczenia logistycznego pozwoli na odciążenie dowódców jednostek wojskowych od realizacji zadań gospodarczo-finansowych, które przekazane zostaną w całości organom logistyki stacjonarnej. W samych jednostkach wojskowych zmiany doprowadzić mają do stworzenia najkorzystniejszych warunków do realizacji zadań zgodnie z ich przeznaczeniem oraz osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej. Jednocześnie, zgodnie z założeniami, wprowadzone zmiany nie pozbawią dowódców wpływu na decydowanie o priorytetach w zakresie logistycznego i finansowego zabezpieczenia jednostek wojskowych.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Decyzja nr 503/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie wdrożenia programu pilotażowego oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych, DzU MON z 2006 r., Nr 22, poz. 293.
- [2] Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych, WOG, <http://www.iwpsz.wp.mil.pl/pl/29>
- [3] *Koncepcja oddzielenia w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych*, Sztab Generalny WP Warszawa 2006.
- [4] *Podział kompetencji i zadań pomiędzy Wojskowymi Oddziałami Gospodarczymi i jednostkami wojskowymi uczestniczącymi w programie pilotażowym oddzielania w wojskowych jednostkach budżetowych funkcji finansowo-gospodarczych od operacyjno-szkoleniowych*, SG WP Zarząd Planowania Logistyki, Warszawa 2008.
- [5] Prokopiuk R., *Zadania i celowość powstania 6 WOG — Ustka*, praca studyjna, AMW, Gdynia 2007.
- [6] Witek J., *Zmiany struktury organizacyjnej logistyki Marynarki Wojennej w latach 2006–2009*, praca studyjna, AMW, Gdynia 2008.

**THE ROLE AND MISSIONS
OF A MILITARY ECONOMIC ESTABLISHMENT
IN THE LOGISTIC SUPPORT SYSTEM
IN THE POLISH NAVY**

ABSTRACT

The new concept of logistic support for military units is connected with the necessity to set up large logistic establishments which would replace elements of logistics dispersed at various levels of command. Military Logistic Establishments are an example of such organizations. Their activity is expected to make it possible to separate financial and economic functions in military units from operational and training ones.

Recenzent prof. dr hab. inż. Krzysztof Ficoń